

Kutatási jelentés

A Mátyás-hegy K-i kőfejtőjének 6., 7., 15., és 20. sz. objektumainak barlangfeltáró és dokumentációs munkáira 1994. júliusában kaptam engedélyt, mint egyéni kutató. Ezt megelőzően 1983-tól az Acheron Barlangkutató Szakosztály keretében végeztem, illetve irányítottam időszakonként a terület kutatását. Az idei munkákat kéthetenkénti kiszállással, illetve augusztusban tíznapos tábor keretében folytattam régi barlangkutató társaim segítségével. 1994. decemberében csoporttá alakultunk Pagony Barlangkutató Csoport néven, a további kutatásokat ennek keretében kívánjuk folytatni.

A Mátyás-hegy Szépvölgy felőli kőfejtőjében nyílik 204 m tszf. magasságban a Mátyás-hegyi-barlang. Ezzel közös rendszert alkotnak a K-i kőfejtő üregei, melyek 220–240 m tszf. magasságban nyílnak. Hévízes oldásformákat mutatnak, némelyik kovás hasadékra illeszkedik, az üledékben a többszöri hévízes elöntés nyomait is megtaláljuk. A relative nagy tszf. magasság (Ferenc-hegyi-barlang szint) keskenyebb járatokat, nagyobb kitöltést is jelezhet, de a tektonikus és/vagy kovás hasadékok erős irányítottsága biztató jel a feltáró kutatásban.

6-os és 7-es sz. barlang (Kormos-barlang)

Az 1994 nyaráig ismert járat Ny-i végpontján kemény, kalcitrétegek alkotta kitöltésben kezdtük meg a munkát. Többszöri vésőgépes bontás után nyílt meg a Sün-termi járat. Kovás hasadékra illeszkedik, mely a 15. sz. barlangot irányozza meg. A folyosó falai gazdagon borítottak borsókövel, ez a képződménytípus új elemként jelentkezik a kőfejtő barlangjaiban. A főtéjében látható kipreparálódott eocén echinoida adta a terem nevét.

A járat ÉK-i végpontján lévő szűkület bontása során áthalmozott, többszöri elöntés nyomait mutató kitöltés került ki. A finomszemcsés, agyagos, száraz kitöltésbe sugaras, nagykristályos kalcittömbök, visszaoldott borsókó, aragonit darabok ágyazódtak. 3–4 m előrehaladás után a talp összefüggő, nehezen bontható kalcitos kitöltésbe futott, ezen a ponton a főte átlukasztásával tudtunk továbbjutni egy terembe, amely a keresztsgben a Vau!-terem nevet kapta. A terem alját kovatömbökből álló omladék alkotta, főtéje a kovás hasadékban harapódzott fel. Oldott ÉNy-i oldalfalában keskeny kereszthasadék nyílik, falait borsókó borítja. A sok vésés, omlasztás ellenére még nem adta meg magát.

Másik bontási helyünk a Sün-terem bejáratánál lévő keresztkova áthalmozott kitöltése volt. A kemény, átcementálódott anyag miatt itt is használnunk kellett a vésőgépet. Átbontottunk egy 4 m mély, 1,5x1 m-es szabadlégterű üregbe, a 37-es járatba. Oldott szálkőfala mellett lefelé haladva várhatóan sikerül továbbjutnunk.

A Kormos-termi járat kovás hasadéka tovább folytatódik a 7-es (Kürtös-) barlangban, amelyet ezért nem tekinthetünk külön barlangnak (hasonló megállapítást tett az Acheron Szakosztály is 1993. évi kutatási jelentésében), hanem a Kormos-barlang részének. DK-i végpontján sajnos egy leszakadt (oldottfalú) kötömb elzárja a bontási helyet. A nehezen hozzáférhető szűk helyen, többszöri sikertelen próbálkozás után, a probléma megoldását jövőre halasztottuk.

15. sz. barlang

A barlang eddig ismert részét egy gömbfülke alkotta, bejáratánál kovás hasadékkal. A nyári táborban "sörhűtőnek" használt üreget ősszel kezdtük el bontani. A hasadék irányát követve a kemény talp átvésése után lefelé haladtunk. Oldott falak mellett kb. 5-6 m süllyesztést sikerült elérni, 1x2 m-es szelvényben. Valószínű, hogy "túl bontottunk", feljebb kell kitörni, vízszintesen, a hasadék irányát követve.

20. sz. indikáció

Az alsó bányaudvar Ny-i oldalában, meredek dőlésű rétegek közötti kovás hasadék, amelybe állat vájt kisebb járatot. Előtte a felszínen kemény, agyagos-kovás törmelékanyagból álló kúp található, ebben többször végeztünk csákánnyal, vésőgéppel bontást, de a hideg beálltával abba kellett hagynunk a munkát. Tavasszal folytatjuk.

Folyamatban van a kőfejtő felmérése lézeres mérőműszer segítségével, amelyet a szükséges helyesbítések, pontosítások után jövőre adunk közre.

A felmérés során az alsó bányaudvar Ny-i oldalában a 8-as és a 20-as objektum között, eddig nem dokumentált barlangot találtunk, amelyet Malac-barlangnak neveztük el. Képződményei további vizsgálatot igényelnek, több pontján kínálkozik bontási lehetőség. Kutatásainkat 1995-ben erre a barlangra is szeretnénk kiterjeszteni.

Kutatásainkkal egyidejűleg végeztük az új részek dokumentálását, folyamatos munkakapcsolatot tartva a BTI barlangtani felügyelőjével. Újra felmértük a Kormos-barlangot, az elkészült új barlangtérképeket mellékeljük a jelentéshez. Pontos felméréseket szeretnénk készíteni geológiai, tektonikai és botanikai oldalról is, amelyek felölelnék a Mátyás-hegy egészét.

Ez úton is megköszönjük Kiss Attila, a Bekey Imre Gábor csoport vezetőjének önzetlen szakmai támogatását, munkánk figyelemmel kísérését. Köszönettel tartozunk a Barlangüzem segítségéért, valamint sok segítőkész barlangásztársunk alkalmankénti együttműködéséért is.

Jelentésemhez csatolom a Pagony Csoport 1995. évi kutatási tervét.

Budapest, 1994. december 16.

Fehér Katalin

Fehér Katalin
Budapest, II., Pusztaszeri út 5/a
1025